

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishču mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,— — Naročnina pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvu: Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8. — Pisat se pošilja uredništvu. Nefrankirana pisma ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in vane vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Na dan z resnico!

Trst, dne 3. avgusta 1912.

Ne zatiskajmo si oči, ne skrivajmo v globini srca, temveč povejmo odkritosrčno kar vidimo in čutimo: Naš narod je narod suženj, je narod brez pravice, je narod uklenjen v verige in zaprt v temni ječi, kamor nikdar ne po- sije svetloba. Sužnji, ki se jih pretepa, uklene v verige ter odpelje v ječo, pa se ponavadi punitajo, si prizadevajo iztrgati verige z rok ter pobegniti. Naš narod pa je vzlic trpljenju miren; nič se ne vzdiguje. Zakaj? Ker je nezaveden, ker misli, da je ustvarjen zato, da trpi. Drugače bi bilo, ako bi bil prepojen naš narod s spoznanjem. Vzdignil bi se, uprl bi se. Trpiti bi se zbrali skupaj, stopil bi eden iz med njih na zid in bi izpregovoril:

„Sužnji! Ali ste s svojim življenjem zadovoljni? Mislim, da ne. Saj ga vendar ni bolj za- tiranega ljudstva na svetu, kakor smo mi. De- lamo in pri tem stradamo. Za druge trpimo, za druge umiramo. Vlada nam ne da nič, ker si misli, da postanemo, če zahajamo v šole — zavedni, da odpremo oči ter zagledamo sov- razniške. Sami si moramo zbirati vinar za vi- narjem skupaj, da ne utonemo popolnoma. Cyril Metodovo družbo moramo vzdrževati, čerav- no je dolžnost vlade, tiste vlade, kateri pla- čujemo davke, za katero moramo prelivati kri, da nam da šole v materinem jeziku. Ampak ona nam nič ne da, vsaka beseda je zaman. Podpira pač z našim denarjem druge narodno- sti v prvi vrsti nemško, a nam želi (vlada v zvezi z nemškim pangermanisti) le smrt. Ali naj se jej vdamo? Mislim, da ne. Saj je rekel naš Prešeren da „manj strašna noč je pod črnimi zemlji krili, kot so pod svetlim soln- cem sužnji dnovi.“ Torej, ne sužnji ampak svo- bodni in prosti ljudje hočemo biti! Zato se ne vdati nobenemu. In pogledajte še malo okoli sebe! Te palače, čevage so? Last našega na- roda? Ne. Last tuja — bogatina. In tista ve- lika hiša tam-le? Tista, da, pa je last nekega „slovenskega“ bogatina. Ampak on ni naro- den. V zvezi s tuji — bogatini pritiska na nas. V slovenskem jeziku zaječimo in prosimo po- moči, misleči: „Slovenec je, in pomagaj nam bo.“ Vse zaman. Med revščino in bogastvom je velik prepad. Čez ta prepad ne napravi most ne narodnost, ne krščanstvo. Ampak, ljudstvo izkoriščano, mi se moramo vendar rešiti, tako ne more iti naprej, otročji plakajo doma vsled prevelike lakote, naše žene boleajo, narod propada, narod umira. Rešil nas bo pa le boj. Vstanimo solidarno! Podajmo si roke! Boljše življenje zahtevamo! Po solncu hrepelimo, sužnji ne maramo biti več. Tam je tista tolpa, tista grda pošast. Dol ž njó!

Z lahkoto bi torej dosegli drugo življenje, če bi bilo ljudstvo kolikaj zavedno. Danes to ni mogoče. V naši sredi imamo celo špijone in denuncijante. Ljubljanski „Slovenec“, ta grda pošast, je proti temu. Tudi nekateri drugi listi. A najhujši nasprotnik odrešitve našega trpe- čega naroda je „Slovenec“. Pri nas v Trstu se je pričelo gibanje od katerega pričakujemo mi rešitve. Na podlagi tega gibanja bi bilo mogoče rešiti celo naš tužni Korotan, ki umira in mu ne manjka več veliko, da zaspi. To gibanje ima pač namen osrečiti jugoslovanske narode. „Slovenec“ to ni prav. Orda, s špi- jonstvom napolnjena figura se vleče, kadar je v nevarnosti klerikalizem, na „pristojno me- sto“ in tam izdaja trpeči narod.

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

Fantje gredo v Rusijo, in zato vam hočem tudi jaz povedati zgodbo z Ruskega, messieurs. Ah, kakšne hude sanje! Kri in led. Led in kri. Uporni obrazi s snegom v bradah. Zasnele roke mole v zrak, kakor da bi klicale na pomoč. In po vsej veliki, beli ravnini se pomiče ena sama, dolga, črna vrsta postav, ki se vlečejo trudoma dalje: sto milj, še sto milj, in še in še — in zmerom tista večna bela planjava. Včasih so jo mejili borovi gozdi, včasih je bilo, kakor da se stika z mrzlim, sinjim nebom; črna procesija pa se je vila dalje, brez prestanka dalje. Tisti trudni, razcapani, sestradani možje, ki jim je bil zmrazil življenjski pogum, se niso ozirali niti na desno, niti na levo, marveč so teptali venomer dalje in dalje, tja proti Franciji, kakor ranjene živali proti svojemu ležišču. Nihče njih ni črnil besede; slišal si komaj njih stopinje v snegu. Samo enkrat sem jih slišal, da so se smejali. Zgodilo se je, ko smo bili že onostran Wilne in je prihajal neki adjutant na čelo te strašne ko- lone ter vprašal, ali je to Grande Armée. Vsi, kar jih je dosegel njegov glas, so se ozrli, in ko so videli te strte vojake, ta okostja s kosma- timi kučmami, ki so nekakj predstavljal gardo, so se zagrohotali, in ta grohot se je razširil ka- kor ogenj po vsej koloni. Marsikatero stokanje, kričanje in ječanje sem slišal v svojem življe- nju, toda nič ni zvenelo tako strašno, kakor ta grohot Velike Armade.

Vprašali boste, gospoda moja, zakaj niso Rusi poklali teh onemoglih trum? Kako se je

Povemo pa, da bo padla ta podla, s hi- navščino preprežena klerikalna politika na Slovenskem. Izdajice ne trpimo. Proti njim moramo ravno tako v boj, kakor proti vsem drugim. In še bolj! Saj bi nemškemu kleri- kalcu ne bilo toliko zameriti, ker ima Nemec že narodno sovraštvo do nas Slovencev v sebi. Če pa se med našim slovenskim narodom nahajajo take ostudne izdajice, je tem slabše. To smo imeli povedati. Sedaj pa vprašamo posebno tiste, ki niso ne vroči ne mrzli ala »Edinost«. Na dan z resnico!

Kako klerikalci izkori- ščajo delavca.

Tak je krščanski socializem!

Zasledil pa sem še nekaj drugih škandalov, ki osvetlujejo krščanski socializem. Na pri- mer: Nobeden po zadnjem izplačilu na novo sprejetih delavcev ne ve, kako bo plačan. Od- kaže se mu le delo, ukaže se mu, da se mora iz kantine hraniti, drugo bo že zvedel. Pre- ujemi so redki, ker klerikalni gospodje vedo, da delavec tak denar potrebuje drugje. In tako delajo celi mesec. Potem pride plačilni dan. Če ni bilo vmes veliko deževnih dni, za katere mesečno plačani delavec ni plačan, in če je bil član kompanije, kjer dan na dan jedo samo fi- žol, dobri nekaj kronc. Ker se to zgodi navadno le pri Hrvatih in Macedoncih, nima tudi od tega denarja nobeden domačin dobička, kajti ti delavci pošljejo takoj ves denar domov. Ako je med mescem večkrat deževalo in si je de- lavce poleg fiziolo privoščil tudi še kaj boljšega, tedaj mu navadno ne ostane nič, ali pa ostane še — dolžan. Potem šele izve, da je moral trdo delati po 2,60 — 3 K na dan in da mu je ves zaslužek požrla črvena slanina in gobav fiziolo iz katoliške kantline.

Tak je tudi krščanski socializem. Na eni strani izplačujejo delavcu mesečno, na drugi strani mu odračuna vsako minuto, zamude, vsak nedelavni dan in uro in delavec mora rač- unati, da ima akordant pravico ga odsloviti vsaki čas, kadar se mu zljubi.

Za stanovanje delavcev ni prav nič skrb- ljeno. Zdaj ob lepem vremenu kot živali spe po gozdih, po zaduljih hlevih tudi med — živino. Za tako prenočevanje »pod streho« plačujejo po 10—30 vinarjev.

O zdravstvenih razmerah niti ne govorim. Povsod kamor stopiš, stopiš v — stranišče.

Ker je delavcev vedno manj, in se pred imenom Lončarič križajo, kot pred živim vra- gom, je Lončarič znašel druge limance. V naj- slabejše oddelke izvajlja tuje došle delavce, pa jim da delo na akord; po 60 vin. kub. meter. Vprašal sem vodjo nekega takega akorda, ko- liko zemlje izkoplje na dan. Deset, če gre do- bro do 15 kub. metrov, mi odgovori. Mož je imel tri delavce. Zdaj pa računajte koliko pride na vsakega, če je namreč lepo vreme. »Pa ne bi lahko več naredili,« ga vprašam. »Lahko, z več ljudmi, če bi imel za izpeljavo materiala železni tir (šine), a teh Lončarič ne da, ker bi preveč — zaslužili.«

Nekoliko boljše razmere sem našel pri Slapničarju (kolodvor Črnomelj), ki zatruje, da je delo popolnoma nase prevzel in plača delavce po 3,20—3,60 K, minirajo po 3,60—4 K, zidarje po 6—7 K. Izjavil je tudi, da on ne sili delavcev v njegovi kantini kupovati, da pa to radovoljno stori. V Črnomlju pa sem izvedel,

da je imel ravno Slapničar največ nerodnosti glede delavskega zaslužka in da je šele sodišče uvedlo sedanje razmere.

Pa naj za enkrat z Lončaričem končam. Na oni strani Gorjancev imamo še dvojce pod- jetij, ki se od Lončariča razlikujeta le v tem, da vsaj delavcev ne silijo kupovati za dragi denar slabo blago v podjetniških kantinah. Za to pa imajo (posebno Biedermann) dosti dru- gega masla na glavi.

Če hočemo biti resnicoljubni, moramo spričo vsega navedenega priznati, da teh škan- daloznih razmer ni kriv toliko Lončarič, nego oni, ki se napram javnosti skrivajo za njego- vim imenom in ki bodo od te zgradbe imeli naj- več dobička. In to so ljubljanski klerikalni mo- gočci, ki so se prav v tem slučaju izkazali ne samo kot velike, nego kot največje, najbrez- vestnejše pijavke delavstva in apostole bol- kota napram domačim trgovcem in obrtnikom. Ni prav, da Belokranjci z delavci vred prokli- njajo Lončariča. On sam je kot podjetnik žrtev v rokah klerikalnih izkoriščevalcev. Mož bo pri tem res nekaj zaslužil, toda na drugi strani si bo več škodoval, nego bo ves ta dobiček vreden. Delavci, ki ne poznajo teh razmer med Lončaričem in klerikalnimi veljaki, imajo in bodo imeli le njega za glavnega krivca škan- dalov, ki se gode z nesramnim izkoriščanjem delavstva. Kjerkoli bo Lončarič še prišel kako delo, povsod ga bodo poznali delavci in težko mu bo šel še kateri na lim. Pa tudi klerikalne nadvlade v deželi mora biti preje konec, kot pa Lončaričevega podjetja. Kdo mu bo potem še kaj zaupal? Če kar naprej vem, da bodo kleri- kalci ta izvajanja po svoji stari metodi sku- šali ovreči z zasmehovanjem in osebnimi na- padmi. Vsaj drugega ne znanjo, če se jih prime za kosmato vest. Ali dejanja se ne dajo utajiti z zbadljivimi zafkacijami in osebnimi napadi — vsaj to pot ne, so preveč očita in dokazana.

DOPISL.

Dvor dne 2. avgusta 1912. Kakor je cenj. »Dan« že poročal, je dne 29. julija v pondeljek gorelo v Hinih. Iz te nesreče naj bi se učile sosedne občine posebno pa občina Dvor, kako potrebna bi bila domača brizgalna. Če bi bili Hinci imeli o času nesreče svojo brizgalno go- tovo se ogenz ne bi bil tako razširil. Res je bila hitra pomoč po požarni brambi iz Starega Lo- ga in Žužemberga, pa vendar nekaj ur ka- sneje. Če kje velja pregovor: »Čas je zlato« velja pri požaru. V tem oziru se le premalo skrbi za varnost proti ognju. Tudi pri nas na Dvoru se je že zdavno izrekla želja, da bi se oskrbela prepotrebna brizgalna. V ta namen so se že pred več leti nabirali prostovoljni da- rovi. Koliko se je nabralo sicer ne vemo, ve- mo pa, da so tudi naši rojaki iz Amerike po- slali znaten znesek, tako da bi mi imeli lahko že davno svojo brizgalno saj vemo, da se do- be take stvari tudi na obroke posebno, če jih naroči županstvo. Neumljivo, da, neumno se nam zdi, da se je nabrali denar za brizgalno naložil v hranilnico mesto, da bi se bil poslal kakšni tozadevni tvrdki na račun in se bila brizgalna naročila. Na to nas opominja vsak po- žar v bližini, pa se vendar nič ne stori. Tvr- dka Smekal v Zagrebu daje vse gasilno orodje na obroke. Nje generalni zastopnik je Slovenec g. Fran Samsa v Zagrebu. Ta je preskrbel že mnogo brizgalen in gasilnega orodja raznim občinam na obroke. Kaj bi počeli mi za slučaj ognja brez svoje brizgalne? Nestrpno bi ča-

kali na pomoč oddaljenih požarnih bramb. Če bi pa imeli lastno brizgalno bil bi ogenj v kalu zadušen ali vsaj omejen. Če bi tudi nas zadel nesreča ognja, to bi bilo godernjanja in zabav- ljenja na tiste, ki so mesto naročiti brizgalno, denar raje v hranilnico poslali. Tedaj z hra- nilnično knjigo bomo gasili pri nas?! Plamen sveče bi se pač pogasnil s tako knjigo, ne pa plamen slamnate strehe. Tedaj možje, ki imate skrbeti za blagor občine ganite se ter naro- čite prepotrebno brizgalno! Če pa tega le no- čete storiti pa nam vrnite za brizgalno nabrani denar, ki leži v hranilnici. Več darovalcev.

Iz Celja se nam piše: Zadnji »Slov. Gospo- dar« se bridko pritožuje, da v Slovenskih go- rich in na Murskem polju čukarija ne gre v cvet. Je res nekaj čudnega, da tam, ko so ven- dar ti kraji klerikalne trdnjave, niso mogli spraviti v življenje še niti enega orla. Tako n. pr. v Ljutomeru že dve leti delajo na to, da bi ga ustanovili, pa ga še do danes niso mogli. Je to dokaz, da ti okraji od narave niso tako klerikalni kakor se to na zunaj vidi. Le po- manjkanje energičnih prvoboriteljev narodne in napredne misli osobito na Murskem polju je vzrok, da ima klerikalizem danes tam še vsó politično moč v rokah. Pa tudi temu bo v par letih pomagano.

Iz Gornje Radgone. Kaj si danes, ko imajo na Slovenskem klerikalci vsó politično moč v svojih rokah, na slovenskih tleh lahko dovo- ljujejo c. kr. sodniki, nam jasno kaže slučaj so- dnika dr. Meschitz, o katerem poroča »Slo- ga« sledeče: »1. Pri občinskih volitvah v trgu Gornja Radgona so se vršile nepravilnosti, vsled česar se je slovenska stranka pritožila na c. kr. okr. glavarstvo. Isto je pritožbi ugo- dilo in pritožbo odstopilo drž. pravdnishču. Pri zaslišanju je preiskovalni sodnik dr. Meschitz narekoval strankam, kako morajo izpovedati, in je zapisnik v prilog nemške stranke narav- nost falzificiral! Priče na razpolago. 2. Vršila se je obravnava. Zaslišani so bili kot priče med drugimi gg.: Anton Trstenjak, Janko Pe- lel in Jakob Zemljč. Ta imena so ga tako ujezila, da jih niti brati ni mogel, ali ni hotel, tako, da mu jih je mogel prebrati pisarniški uradnik. 3. Nedavno je prišel v bližnje Apače v gostilno g. T., našel tam odlično družbo po- štenih Nemcev, katerim se je pridružil, a v so- sednji sobi je slišal slovensko govoriti. To ga je tako razburilo, da je ves razdivjan zakričal: »Was! Wird dahier auch noch Windisch plappert?« (Ali se še tukaj tudi slovenski žve- če). Vsi navzoči pošteni Nemci so se zgrazali nad takim zaničevanjem Slovencev od strani c. kr. avstrijskega sodnika, ki ima soditi nad 95 odstotkov Slovencev. Priče na razpolago. Med njimi tudi državni poslanec dr. Potzinger. — 4. V gostilni g. K. v Gornji Radgoni se je slovenski pelo. Radi teh nedolžnih pesmi je začel tako divjati, da je pevec skušal suvati čez prag in se jih dejansko lotil in se postavil na nivo vaškega pretepača. Tudi tukaj priče na razpolago! — Tu smo nabrali le nekoliko bujnih cvetk iz delovanja našega vsenemškega kurzovca, z namenom, naj bi naš državni po- slanec Roškar na merodajnem mestu take vro- čekrne sovraženike Slovencev v odlikovanje priporočal. Res žalostne sodne razmere pod dr. Hochenburgerjevim sistemom!

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

moji huzarji izmed vse kavalerieje v najboljšem stanju, tako da jih je postavil Ney v ariergardo. Kaj bi bil počel brez nas v tistem strašnem času? »Ah, Gérard,« je rekel nekega večera — toda ne pristojno mi, da bi ponavljal njegove besede. Izrekel je pač to, kar je čutila vsa ar- mada. Ariergarda je krila armado, a conflanski huzarji so krili ariergardo. V tem stavku je zapopadena vsa resnica. Kazaki so nam bili neprestano za petami, toda vselej smo se jih ubranili. Noben dan ni minil, da ne bi bili rabili svojih sabelj. Bilo je pravo vojaško življenje!

Toda prišel je čas med Smolenskom in Wilno, ko je postal naš položaj obupen. Koza- kov in za silo tudi mraza smo se še lahko branili, ne pa gladu. Treba je bilo priskrbeti ži- vil, naj stane, kar hoče. Tisto noč me je dal Ney poklicati k vozu, na katerem je spal po navadi. Mogočna glava mu je klonila med dlani; potrj je bil do smrti, duševno in telesno.

»Polkovnik Gérard,« me nagovori, »slaba nam prede, jako slaba. Ljudje umirajo gladu. Za vsako ceno je treba dobaviti živeža.«

»Konji,« namignem jaz.

»Obdržite svojo peščico kavalerieje, ko ni- mamo druge.«

»Godeci,« pravim nato.

Zasmejati se je moral kljub obupu.

»Zakaj ravno godeci?« me vpraša.

»Bojevnikji so preveč dragoceni.«

»Dobro!« pravi on. »Vi hočete igrati do zadnje karte; to hočem tudi jaz. Vrlo, Gérard, vrlo!« Stisnil mi je roko. »Se eno upanje imamo, Gérard.« Vzel je svetiljko z voza in jo postavil na zemljevid, ki ga je imel razproste- tega pred seboj. »Južno od nas,« je nadaljeval, »leži mesto Minsk. Neki ruski begun mi je za- trdil, da je tam nakopičenega še mnogo žita. Želim torej, da si izberete toliko ljudi, kolikor

se vam zdi potrebno, ter jездite v Minsk, po- berete zrno iz mestne žitnice in ga naložite na toliko voz, kolikor jih le morete dobiti v me- stu, ter se mi pridružite z njimi na poti od tod do Smolenska. Ako se ponesreči, je odrezan le majhen oddelek; če pa se posreči, je oživljena vsa armada.«

Izrazil se ni pravilno, kajti, če bi se pone- srečilo, ni bil izgubljen samo majhen oddelek. Človek ne sme gledati samo na število, nego tudi na kakovost. Toda vseeno, kako častna naloga, kako slavno podjetje! Če je sploh mo- goče umrljivim ljudem, pripeljemo žito iz Min- ska. Zatrtil sem mu to in dodal par ognjevitih besed o dolžnostih hrabrega vojaka, dokler ni bil maršal tako ganjen, da je vstal, potrepljal me ljubečo po rami ter me spremil na prosto.

Jasno mi je bilo, da se mi posreči podjetje je tedaj, če vzamem s sabo majhno bojno silo ter se zanesem rajši na srečen slučaj kakor na večje mase, ki bi se težko skrivale, težko do- bavljale potrebno furajo, nazadnje pa privabile vse bližnje ruske čete, da se združijo in nas uničijo. Če bi se pa posrečilo majhni četi jez- decev, da se zmuzne neopažena med kazaki, je bilo prav verjetno, da ji pozneje ne bodo vo- jaki zastavljali poti, zakaj vedeli smo, da je ruska glavna armada še več dni hoda za nami. Žito je bilo namenjeno brez dvoma v njeno po- rabo. Vzel sem torej samo škadron huzarjev in trideset lansirjev s seboj na svojo aventuro. Odpravili smo se še tisto noč in odjahali južno proti Minsku.

Na srečo je bilo le malo mesečine, in pri- šli smo skoz, ne da bi se nas lotil sovražnik. Dvakrat smo videli v snegu velike ognje in mnogo drogovi okoli njih. Bila so kopja kaza- kov, zatakljena v sneg, dočim so spali. Bilo bi nam v nepopisno naslodo, treščiti mednje, za-

POLITIŠKA KRONIKA.

Neutraliziranje Dardanel. V zadnjem času se zopet pojavljajo glasovi, da je ruski poslanik v Carigradu zopet sprožil idejo neutraliziranja Dardanel. Predlog stremi za tem, da se skliče evropska konferenca, na kateri bi se proglasile Dardanele kot proste za vse brodovje. Turčija radi tega morske ožine nikdar ne bi smela podminirati, druge vevlasti pa v Dardanelah ne bi smele podvzematih nikakih vojnih operacij, kakor se to sedaj godi v sedanji italijansko-turški vojni. Prva poročila so javljala, da sta tako Anglija kakor Francija zadovoljni z ruskim predlogom, sedaj pa je Anglija nenadoma preklcala svojo privolitve. Splošno se govori, da le radi tega, da bi z neutralizacijo Dardanel na evropski konferenci ne prišlo nenadoma na dan tudi vprašanje glede neutraliziranja Sueškega prekopa, česar se Angliji silno boje, ker bi bila s tem ogrožena njih pozicija v Indiji.

Papežev motu proprio o skrajšanju katoliških praznikov. Ogrski kardinal Kladivj Vaszary je odposlal papežu prošnjo, v kateri ga prosi, naj bi dovolil, da ostane na Ogrskem isto število praznikov kakor dosedaj. Prefekt konsistorialne delegacije v Rimu je na prošnjo odgovoril, da papež odločno vztraja na svojem motu proprio. Vsled tega odpadejo na Ogrskem sedaj sledeči prazniki: Sv. Stefan, Velikonočni in Binkoštni ponedeljek, Svečnica, Sv. Rešnje telo, Veliki in Mali Smaren.

Anarhija okoli Skoplja. V okolici Skoplja vlada popolna anarhija. Albanci so zaprli tako pot Skoplje — Kumanovo, kakor Kumanovo — Preševo. Prebivalci mesta Skoplje so silno razburjeni, ker pričakujejo vsak čas, da uporni Albanci napadejo mesto. Okolica je že popolnoma v njih rokah. Isa Boljetinac je baje odšel proti Mitrovici, drugi Arnauti pa v Kačanik.

DNEVNI PREGLED.

»Dan«. Cenjene naročnike opozarjamo, da z 10. t. m. ustavimo list vsem, ki niso poravnali naročnine za naprej. Prosimo torej, da takoj obnove naročnino. — Ker smo prišli tudi na sled netočnemu dostavljanju lista po krivdi pošt, prosimo vsakogar, ki bi lista ne prejemal redno, da ga takoj reklamira in nam javi nered.

Niti imena si ne upa imenovati. V včerajšnjem »Slovencu« odgovarja dr. Lampe bivšemu klerikalnemu poslancu Mandlju na kritiko kranjskega deželnega gospodarstva. V odgovoru indirektno prizna vse napake pri zavoznem deželnem gospodarstvu, ki jih je napravila klerikalna stranka. Najbolje je dr. Lampeta menda preplašila kritika in izjava poslance Mandlja, da so bile deželne finance popolnoma ugodne in v dobrem stanju, ko je klerikalna stranka prevzela deželno gospodarstvo, da v prvih letih klerikalnega gospodarstva tudi niso bile slabe, propadati pa so začele deželne finance v zadnjih letih, ko je klerikalna stranka pričela bolj lahkomišelnost gospodariti. Ta izjava poslance Mandlja je nekaj naravnost katastrofalna za klerikalno stranko. Zato menda je dr. Lampeta to tako preplašilo, da si v včerajšnjem odgovoru ne upa niti imenovati Mandljevo ime.

Klerikalni študentje. (Za smeh.) Ljudje so po ulicah te dni napravljali iz klerikalnih študentov prav umestne dovipe. Vendar so povedali vmes tudi kako dobro, resnično dobro stvar. Tako na primer nam niti na misel ni prišlo, da bi te »narodnjakarje« bolj pobližno opazovali. A naše občinstvo dobro pazi na vse. Tako je prišel včeraj v naše uredništvo prijatelj »Dneva«, ki nas je opozoril na to, da nosijo slovenski in hrvaški klerikalni dijaki prepete svoje narodne trikolore čez trebuh in ne čez prsa. Posebno lemenatarji so imeli nizko prepasan trebuh z njimi. — Narod in domovina je pri klerikalcih vedno v želodcu!

Iz kluba klerikalnih poslancev. Iz kluba klerikalnih deželnih poslancev se nam poroča sledeča dogodbica: Kadar je v klubu pričel govoriti bivši klerikalni deželni poslanec Man-

kaj imeli smo revanširati za marsikaj, in oči mojih tovarišev so kar hrepenele proti rdečim, plapolajočim kurščem. Bog mi je priča, da sem bil v izkušnjavi, da bi se jim približal; saj bi bila dobra lekcija za te ljudi, če bi jim bil dokazal, da se je dobro držati par milj stran od francoskih armad. Toda bistvo dobrega voditelja je v tem, da stori vse o pravem času; in tako smo jahali mirno dalje po snegu, ne mečeči se za kazaška taborišča na desni in na levi. Za seboj smo videli na črnem nočnem nebu svetlo progo, ki nam je pričala, kje se izkušajo naši nesrečni rojaki ohraniti žive za nadaljne dni bede in gladovanja.

Vso noč smo jahali polagno dalje, pazeci, da obdržimo severno zvezdo za hrbtom. Našli smo mnogo konjskih sledi, in smo se jih držali, da ne bi kdo zapazil, da je šla tod sovražna konjenica. To so same majhne previdnosti, ki kažejo na izkušenega oficirja. Razen tega je bilo verjetno, da pridemo najprej do vasi, ako sledimo tej sledi, in le v vseh smo se mogli nadejati, da dobimo živeža za konje in ljudi. Ko se je svitalo, smo bili v gostem borovem gozdu; dreve je bilo tako zasneženo, da je komaj prodirala dnevna luč. Ko smo dospeli na prosto, je bil svetel dan; žarki vzhajajočega solnca so sijali po brezkončnih snežnih poljanah in jih oblivali z rdečkasto lučjo. Velel sem svojim konjenikom ustaviti v senci gozda in zajahal naprej, da razgledam svet. Blizu nas je stala majhna kmetijska hišica. Dalje tam, par milj od nas, je ležala vas. In še dalje so se dvigali na obzorju zvoniki večjega mesta. To je moral biti Minsk. Nikjer nisem mogel zaslediti znamenja, ki bi pričalo o vojaki. Očividno smo imeli kazake za sabo, med nami in našim ciljem pa ni bilo nobene zapreke več. Moji ljudje so zakričali radosti, ko sem jim razložil naš položaj, in naglo smo zdirjali proti vasi.

delj, sta se vedno ustopila ob vsako stran dr. Susteršič in dr. Krek. Tembolj je Mandelj govoril resnično, tembolj sta ga drezala, da naj preneha. Poslanec Mandelj je namreč s svojimi razkritji odpiral kmečkim poslancem oči. In ker je Mandelj povedal mnogokrat, da klerikalni poslanci niso odkriti prijatelji ljudstva, so ga imeli posebno pod kontrolo.

Devčarji — abstinenti — na božji poti. Prejeli smo iz Kranja: Nekega dne pretečenega tedna sem imel izvanredni užitek. Popoldne se kar na enkrat zasliši iz hriba neumljenega kričanje in ukanje. Še predno se je kaj videlo, je bil slišati tako grozni ropot, da sem si mislil, da se vračajo cigani iz semnja. Večkrat sem imel že priliko, videti in slišati ljudi v veseli družbi, ki so se vračali iz božje poti, a kaj takega še nikdar. In glej, ko se približajo, kaj vidim, dva šibka možičelja! In čudo! Bila sta to dva pristna čuka — devčarja in še celo — abstinenta, ki sta nesigurnih korakov lomastila in poskakovala, v mešani družbi iz božje poti. Ne brigam se, če je kak čuk v rožicah, — samo pomilovalno sem gledal dekleta, ki so prišle v tako smešni družbi na postajo.

Kranjski opazovalec. Župan Lukna in ljubljanski škof. Prijatelj našega lista nam poroča sledečo zanimivo zgodbo o ljubljanskem škofu Jegliču, ki se je zgodila za časa županovanja Luke Hafnerja, p. d. Lukna iz Kroke. Pred par leti se je vršila v Kropi vzbujacija, katero je izvršil sam škof Jeglič. K obzidu so bili povabljeni tudi cerkveni ključarji, na čelu jim župan Lukna. Ko se je škof pri obidu proti povabljenim izjavil, da mu cerkev Matere Božje (pri kapelici) zelo ugaja, je vstal župan Lukna ginjen do solz in vzkliknil s povzdignjenim glasom: »Premisljeni knez in škof ljubljanski! Ker se Vam naša cerkev prrr kapelc tok dopade, vas povabimo, ko bote v penziji, da pridete h naš kapelc za kaplana. Kake poteze je napravil vtisak tega nagovora Lukne na škofovem obrazu, si lahko vsak sam predstavlja.

Novi davek na zasebno vino. Ker pl. Sukljejev nasvet, naj se upelje posebni davek tudi na vino, ki ga nazivljamo »zasebno vino«, vzbujala po celi deželi čimdalje večje zanimanje, od strani prizadetih tudi javne proteste, smo poskrbeli tozadevno vsestransko premišljeno sodbo o tem predlogu. Ta razprava, na katero že danes opozarjamo, je tem zanimivejša, ker mimogrede omenja več novih virov za obdajanje tam, kjer se ne bo tako občutilo, kakor bi se pri upeljavi davka na »zasebno vino«.

Češki gostje v Ljubljani. Včeraj dopoldne so si ogledali češki gostje Ljubljano z Grada. Ob 10. dopoldne so odšli na vrh, kjer so z obzidja in s stolpa občudovali krasoto našega mesta in okolice. Opoldne so se sešli v restavraciji »Narodnega doma«, kjer so imeli skupen obed in so se dali fotografirati. Sliko prinese »Slov. Ilustrovani Tednik« — Slovenske učiteljice, ki so v kuhinjskem kurzu v »Mladiki«, so povabile svoje tovarišice k sebi na obed. Med izletniki je namreč 17 čeških učiteljic in 2 ruski profesorici iz Nježima, ki sta ostali po sokolskem izletu v Pragi ter sta porabili priliko, da si ogledati tudi naše kraje. Slovenske učiteljice so svojim češkim tovarišicam razkazale naš zavod »Mladiko«, ki je po svoji lepi upravi res nekaj krasnega. Pri skupnem obedu je pozdravila Čehinje zastopnica slovenskih učiteljic, za kar se je zahvalila ena iz čeških tovarišic. Razvila se je vesela zabava, po kateri so odšle češke učiteljice z drugimi svojimi rojaki na izprehod proti Rožniku.

Glas iz občinstva. Te dni čitam v ljubljanskih časopisih v oglasnem delu, v katerem se občinstvo nanašajo, da se vrši prodaja v konkurno maso Franc Souvan sin spadajoče manufakturno in modno blago. Napolilo se nas je več, toda vohodi so bili povsod zaprti. Čakamo in čakamo, toda venkaj spuščajo samo njim ljube gospe in frajljice notri pa nobenega, kdor jim ne prija in ni povšeči. Ko pa pride kaka njim simpatična frajljica, jo takoj spuste notri, čeravno prej zatrjujejo, da ni prostora in da imajo preveč posla. Vprašam torej, ali je to pravilno, da se vleče občinstvo za nos, da hodi pred prodajalno ter čaka, kdaj mu bo dovoljen vstop? Ali imajo samo kuharica iz lemenjata in enake osebe kako protekcijo pri razprodaji v konkurno maso Franc Souvan sin spadajočega blaga. Ako se razprodaja javno v listih razglasi, tedaj se naj tudi javno vrši, ako pa primanjkuje potrebnih trgovskih moči, tedaj se jih naj pa pravočasno oskrbi.

Vzglede vsem slovenskim društvom na deželi bodi novomeški ali »Dolenjski Sokol«. Pisek teh vrstic je imel to nedeljo priliko vrline in napredek tega »Sokola« poznovati na način, ki zasluži, da se ga postavi v bodrilo drugih bratskih društvom po deželi, zlasti po Dolenjski v tistih krajih, kjer mislijo, da je res že vsak »Sokol«, kdor obleče sokolski krog pa gre le na veselico paradirat. Da ima »Sokol« posebno na Dolenjskem čisto druge vzvišene cilje, to je ob priliki nedeljske slavnosti novomeškega »Sokola« pojasnil starosta »Dolenjskega Sokola« g. Vojska v svojem duhovitem, za »Sokole« bodrilnem nagovoru. Novomeški »Sokol« je ob tej priliki pred ogromno množico javno pokazal, da je res »Sokol« tudi v izvrševanju svojega namena. Vse vaje, proste in one na drugo ter na bradlji so bile tako točno in gladko izvršene, da bi delali čast vsakemu bratskemu društvu v večjih mestih. Posebno vzor-telovadci gg.: Gregorc, Perdan, Kozina, Osvald, Papež, so pokazali, da res zaslužijo svoj naslov. Pri skoku je njih vrsto pomnožil še brat Ante Borič, ki je s svojim »salto« vzbudil splošno odobravanje. Prava mojstra v telovadbi pa sta gg. Gregorc in Perdan. — Veselica se je vršila na krasnem vrtu gostilne gosp. Windischerja v Kandiji. Krasno vreme, dobra godba in izborna telovadba je privabila ogromno množico, med njo tudi mnogo klerikalcev, ki so javno priznali, da se vsi njihovi »Orli« lahko skrijejo le pred enim teh »Sokolov«. Škoda je, da se novomeška ženska mladina za vse drugo briga, le za to ne, da bi ne-

kdanje »Sokolice« na novo oživele. Veselico je posetilo tudi bratsko društvo iz Trebnjega.

Čudne razmere v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji. »Slov. Narod« se je pretečeni teden pečal s čudnimi razmerami v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji. Na dotična izvajanja je odgovarjal dr. Buh kot primarij na tem zavodu. To je čudno. Na tem zavodu je vedno in vse v redu, a vendar se ne sliši — izvzemši deželne bolnice — od nobenega zavoda toliko nezdrugega v razmerah postopanja z bolniki, kakor ravno glede bolnice Usmiljenih bratov v Kandiji. Težko je pisati kritiko posebno o tem zavodu. Tu najdemo zavetišče vsi brez razlike narodnosti in vere, in vendar je zavod izrecno katoliškega značaja. Zato ga tudi podpirajo vsi ne oziraje se na politično in versko prepričanje. V času prvih priporjev se o tem zavodu skoro ni ničesar razpravljalo v javnosti. Se le ko so se Usmiljeni bratje začeli zanimati tudi za politiko, se je večkrat to in ono kritiziralo. Usmiljeni bratje res veliko store za uteho bolnikov, a še veliko več bi lahko storili, če bi se bolj zavedali svojega človekoljubnega poklica. Mnogo znanih sluščajev je, ki dajo misliti, da se je na tem zavodu neko šablonsko delo, ki ne služi v posebno čast zavodu. Ravno te dni, ko se je v »Narodu« razpravljalo o čudnih razmerah na tem zavodu, se nam je sporočil slučaj, ki, če se je res tako zgodil, ne priporoča Usmiljenih bratov prav posebno; pa tudi zdravnik ne. Slučaj kratko povedan je ta: 12letni sin nekega strojnika je že dalje časa bolehal na nogi. Novo-meški zdravnik, ki ga je zdravil je priporočal, naj gre v bolnico. Oče ga res pošlje tja. Čez 5 dni pošlje oče druge otroke na obisk k bolnemu bratcu. Ko pa pridejo v bolnico, ga niso več našli tam. Usmiljeni brat je rekel, da je že odpuščjen, ker ni nič posebnega, mati ga lahko doma zdravi s — soljo. Med tem pa je iz bolnice odpuščeni sin prihrumal z bolno nogo domov. Kar samega so pustili brez vsakega spremstva, brez vsakega obvestila starišev. Oče vsaj tako zatrjuje in ne glede na to, so nam znani drugi slučaj, ko se je težke bolnike spuščalo brez spremstva domov. Tega tudi dr. Buh ne more popraviti, če bi to tudi skušal. Potem imamo na razpolago natančno poročilo kako je dr. Buh na raku bolnega očeta nekega ljubljanskega profesorja spodil iz bolnice, ker mu je oče malo prej baje preveč računal za vožnjo na kolodvor. Ta slučaj je bil nekje deloma že objavljen, toda kakor smo izvedeli, ne popolno. Ali hoče dr. Buh tudi prej označeni slučaj z onim fantkom popraviti? Ali je to dolžnost zavoda samega? Vsekakor pri vsi simpatiji do tega človekoljubnega zavoda ne bomo trpeli, da bi se z bolniki tako postopalo kakor se je v nam dobro znanih slučajih, za katere imamo priče na razpolago. Ker nismo imeli doslej ne z g. dr. Buhom, ne s katerim Usmiljenih bratov niti politično, niti osebno kaj opraviti, se nam ne more očitati da smo osebni, če že naprej obojamo posebno slučaj, ki se je dogodil z omenjenim očetom enega naših tukajšnjih profesorjev.

Novi vavtovski most čez Krko. Kar se že desetletja obljubuje, se bo zdaj izvršilo: stari, za prevoz že zdavno nevarni most, ki veže deželno cesto iz Suhe krajine v dolensko metropolo, se pri Vavta vasi nadomesti z novim betonskim mostom. Z delom so pričeli že pretečeni teden. Podrli so dve hiši, da naredijo prostor od starega mostu nekoliko višje preloženemu novemu. Stavbo je prevzela baje neka češka tvrdka, kakor se sliši za 120.000 K. Letos bodo delali do začetka zime, drugo leto pa bo most že gotov.

Droblj iz Štajerske. Glavni nabori v dopolnilnem okraju št. 47. (Maribor) se vrše: v Ivnici 12. in 13. avg.; v Lonču 16. in 17. avg.; v Stainzu 19. in 20. avgusta; v Fürstenfeldu 28. in 29. avg.; v Fehringu 30. in 31. avgusta; v Feldbachu 2. 3. 4. in 5. septembra; v Kirchbachu 6. in 7. septembra; v Wildonu 9. in 10. septembra; v Lipnici 11., 12., 13. in 14. septembra; v Arvežu 16., 17. in 18. septembra; v Mariboru 20. septembra; v Slov. Bistrici 21. in 23. in 24. septembra; v St. Lenartu v Slov. Gorici 26. in 27. septembra; na Pesnici-Ranci 28. in 30. septembra, 1. in 2. oktobra; v Račjem 3., 4. in 5. oktobra; v Radgoni 21. in 22. avgusta; v Cmureku 23. 24. in 26. avgusta. — V Cerknici nad Mariborom je vsenemška konkurentinja Südmarke z imenom Heimstatt, katero vodi pri Südmarki odpuščeni Fraiss, kupila Kröllovo kmetijo. — V St. 11ju nad Mariborom si bodo tamošnji südmarkovski naseljenci postavili protestantovsko cerkev na Kaudellovem posestvu zraven postaje. — V Družmirju pri Šoštanju je v torek zvečer udarila med nevihto strela v kozolec posestnika Vrbiča p. d. Srebotnika; kozolec je zgorel. Vsled dežja se požar ni razširil. — 5. narodno zbirko priredi »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« letos dne 20. septembra. — Uradni dnevi spodnještajerskih okrajnih glavarstev se vrše tekom avgusta: 6. v Peklu pri Poljčanah, 7. v St. Jurju ob Ščavnici in v Cmureku, 8. pri Sv. Lenartu v Slov. Gorici, 14. v Zgor. Radgoni, Kožjem in Narnbergu, 16. v Sevnici, 21. v Šoštanju in Velenju, 22. v Rogatcu, 23. v Rog. Slatini in 29. v Trbovljah. — Sv. Stefan pri Šmarju. Ministrstvo je rekurz naših občinskih učenjakov, ki so se pritožili zoper v zakonu utemeljeni odlok glavarstva in namestnije, da mora občinski imenik biti v občinski hiši 14 dni na ogled volicem razpoložen, sedaj zavrnilo in jim naročilo, da morajo postopanje glede sestave imenika itd. popolnoma znova začeti. Tako so naši klerikalni očanci, ki se bojijo za svoje sedeže, dobili sedaj že tretji nos. No učitelj Kotnik je svoj čas rekel, da bodo šli magari do cesarja. Tak pa sedaj je tja, da dobite še eden — zadnji nos! — Za milijonski narodni sklad se je nabralo doslej 16.065 vinarjev. Dne 6. oktobra se vrši v celinskem »Narodnem domu« velika ljudska slavnost za narodni sklad. Istega dne se bo vršil tudi glavni zbor narodne stranke. — V St. Jurju ob Ščavnici

priredijo 15. avgusta preleški dijaki veliko veselico v vrtu g. Trstenjaka. Igra se veselico »Bratranec« in burka »Bucek v strahu«. Nastopi tudi dijaška vrsta s telovadbo na orodju. Čisti dobiček je namenjen za dijaško kuhinjo v Mariboru in za slovenske visokošolce. — Iz Zabukovja pri Sevnici se nam poroča, da hočejo tam neki prismuknjenci ustanoviti čuka, ker baje deklška zveza ne vleče več.

Otvoritev nove planinske koče na Vršču (1611 m). V nedeljo je bila koča na Vršču, med Prisojnikom in Mojstrovko na goriški strani slavnostno otvorena.

Otrok večkratni požigalec. Pretekli ponedeljek je izbruhnil v kraju Pultendori na Nižje Avstrijskem požar, ki je povzročil znatno škodo. V sredo je zopet nastal požar, ki je uničil več predmetov. Pozneje se je izvedelo, da je požigalec dvanajstletna zidarjeva hčerka Dirnberger, ki jo je posebno veselilo gledati, kako gasijo požar.

Starše umoril je iz St. Croix v Švici 19-letni Henrik Claire. Ustrelil je očeta in mater in se nato sam prijavil policiji.

Ženska policija. Pred kratkim započeti proces policijske asistentinje v Mainzu je spravljen zopet na dan vprašanje ženskega uradništva v policijski upravi. Kakor znano je policijsko ravnateljstvo v Stuttgartu nastavilo v službo prvo žensko asistentinjo, a za njo je prišlo monakovsko policijsko ravnateljstvo. Naloga policijskih asistentin na Nemškem je hišna in družabna skrb za ženske jetnike. Ženska policija mora skrbeti pred vsem za pravno zaprtih žensk. Delovanje ženskih uradnikov je pokazalo povsod, posebno na Finskem, lepe sadove. Temu imamo zahvaliti, da so se odkrili veliki škandali s človeško trgovino v njorškem »kitajskem« mestu. Ženevski pol. ravnatelj dr. Wesemack se je nekoč izrazil, da ni na svetu živega bitja, ki bi znalo boljše »zasledovati« kakor ženska. Posebno hvalevredni so ženski detektivi v svetovnih velikih prodajalnah ali muzejih kakor n. pr. Wertheim v Berlinu ali Louvre v Parizu itd. Ko so pred nekaj leti prepovedali v Čikagu nositi damam dolge igle v klobukih, je bilo kmalu potrebno nastavitvijo v službo ženske policije, kajti moški so bili preboječi in morda tudi prevladni, da bi z vso strogostjo nastopili proti damam. Dvajsetorica amačkon je kmalu napravila red na klobukih čikaških dam. Tudi na zdravstvenem polju so ženski policaji zelo zaslužni kakor priča mesto Alameda v Kaliforniji, ki je v zdravstvenem oziru napredovala, odkar ženske nadzirajo zdravstvo. Ženske imajo namreč posebno metodo v izvedbi svojih načrtov. Pri preiskavi hišne čistoče zaznamujejo vsako hišo, ki ne odgovarja predpisom, z različnim napisom »umazana« ali kaj sličnega. Tudi Siam se ponaša z žensko policijo. Amačkonam je poverjena haremska straža v palači v Bangkoku. Ta straža pa ne dela na gledalce ravno prijetnega vtisa, kajti iz lepe pol. uniforme gledajo le grdi, stari ženski obrazi.

Vlom v zastavljalnico. V petek popoldne so vlomili trije oboroženi banditi v varšavsko zastavljalnico, kjer so oropali blagajno in nato pobegnili. Policija je dosedaj aretirala že okoli 100 oseb, med njimi več uradnikov zastavljalnice. Uradnike so pa morali takoj izpustiti na prosto, ker se je izkazala njih nedolžnost.

Prazne mestne blagajne v Zenti. Mestne blagajne občine Zenta na Ogrskem so tako zelo izčrpane, da občina ne more izplačati niti svojih uslužbencev, še manj pa zapadle obroke za šolska poslopja. Občina se pogaja z raznimi bankami v svrhu posojila, toda dosedaj tozadevno še ni imela nobene sreče.

V postajo blagajno so vlomili neznani lopovi na postaji Karansebes in so odnesli s seboj 30.000 kron ter razne vrednostne papirje.

Vlom v banko. V Hamburgu so našli v firmi Bakuecke blagajnika Menzela zvezanega in zadržanega. Vlomilci so blagajno izpraznili in pobegnili.

Dosedaj neznana ruska vas. Pred nekaj tedni so odkrili 8 km od Habarovska na Ruskem veliko, cvetočo vas Osipovka, za katero ni ruska uprava prav nič vedela. Odkrili jo na niso geografskim potom, ampak slučajno. Prebivalci Stisočne Osipovke so se namreč obrnili na okrajno upravo s prošnjo, ki je na bila odbita z motivacijo, da nima nikakega dokaza, »da dotična vas res obstoji«. A najbolj smešno je na stvari, da je Osipovka nastala že pred kakimi 20timi leti in ima svojega učitelja in ostale uradnike. Vas ni zaznamovana na nobeni ruski karti. Zanimivo je vprašanje, v katero blagajno so se stekali davki zapuščene in pozabljene vasi, kajti prebivalstvo jih je točno plačevalo...

Koliko stanejo poseti vladarjev. Kontrola francoskega državnega gospodarstva iz leta 1907. je dokazala, da je stal poset ruskega carja v Parizu 1.529.400 frankov, sprejem italijanskega kralja je stal 320.000 frankov, sprejem španskega kralja 775.000 frankov, sprejem portugalskega kralja 210.000 frankov, sprejem norveškega kralja 318.000 frankov, sprejem danskega kralja 301.107 frankov, sprejem švedskega kralja 280.000 frankov. — Nasprotno je stalo potovanje predsednika franc. republike v London 151.000 frankov, v Rim 370.000 frankov, v Madrid 410.000 frankov. Francosko opozicijsko časopisje zahteva sedaj račune za te visoke svote. Kakor se vidi so vladarski poseti zelo dragi najdražji pa je poset ruskega carja, ki potrebuje največ varstva. Seveda parada največ stane.

Promenadni koncert »Slovenske filharmonije« se vrši danes ob ugodnem vremenu od pol 7. ure do 8. ure zvečer pod goričnimi »Tivoliji«.

Pomota. V včerajšnji list se je vrnila pomota v prvo dnevno listino. Četrty stavek se ima glasiti »Ob koncu tečaja so pa povabile vse višje klerikalne špice na »pokušnje«, kako dobro, da so se dekleta izučila kuhati v dveh mesecih. In ne opice.

»Kinematograf Ideal«. Spored za torek 5., sredo 7. in četrtek 8. avgusta 1912: 1. Žurnal Pathe. (Kinematografska poročila. Najnovjši dogodljaji, šport, moda itd. 2. Usodepolna skušnja. (Amerikanska humoreska). 3. Majhni solnični žarek. (Drama iz »Hoffmanovih pripovedk« samo popoldan). 4. Tuj ptič. (Tragedija iz Schwarzwald v treh dejanjih z Asto Nielsen. Samo zvečer.) 5. Moric je prijatelj živali. (Velekomično. Igra Princ.) V soboto »Sin imperatorja«. (Kolorirano v dveh dejanjih. Olimpijske igre).

DRUŠTVA.

Dopis iz Šiške: Odbora ženske in moške Ciril-Metodove podružnice v Sp. Šiški sta radi odsotnosti nekaterih funkcionarjev zamogla imeti skupno sejo šele 3. avgusta, da so se računski zadnje veselice pregledali. Poročilo blagajnika se je vzele z odobravanjem na znanje, kajti veselica je dala čistega dobička okroglo 300 K, povrh pa je g. Jos. Sedej plačal še 200 K pokroviteljine. Veselica se je vršila nedeljo 21. julija pri g. Stepicu in sicer ob jako neugodnem vremenu. Torej se je naravnost čuditi požrtvovalnosti Šiščanov. Čast Ciril-Metodov, da se je veselica tako izborna obnesla. Hvala torej vsem sodelujočim, posebno naprednim šiškim narodnim damam, čitalniškemu pevskemu zboru, šišskemu vrlemu Sokolu, in vsem prijateljem Ljubljancem. Navdušenemu govorniku g. župniku Brčetu, tajniku C. M. D. pa kličemo: Na zdar! in na svidenje!

Poročilo iz Most. V nedeljo popoldne so se vršile sokolske slavnosti po vseh krajih Kranjske. Nastopili so Sokoli v Šiški, Kranju, Idriji in tudi v Mostah se je vršila velika sokolska slavnost. Čez teden dni bodo strašili »Čuki« po ljubljanski okolici, a včeraj je izkazal Sokol v Mostah, da se mu ni strašiti teh nočnih ptic. Nastop moščanskega Sokola je bil naravnost impozanten. Javna telovadba nam je izpričala krasen vspeh vztrajnega del. Naravnost impozanten je bil pa nastop naraščaja pod vodstvom brata Jan. Slapničarja. Na večer so bili prostori pri »Miškotu« zelo oživljeni. Tamburaški klub »Šiška« je skrbel za zabavo godbe, pevci za veselo petje, ples se je pa razvijal sam od sebe. »Kmečki štant« je bil prav nekaj originalnega. Obilo občinstvo pa je pričalo o zavednosti občinstva. Moščani, v znamenju sokolstva naprej! V tem znamenju bomo zmagali!

Petindvajsetletnica pev. društva »Hajdrih« na Proseku. Na željo mnogih bratskih pevskih društev se je rok za prigradenje k veliki pevski slavnosti, 25letnici pevskega društva »Hajdrih« na Proseku padaljšal še do 17. avgusta t. l. Zato nujno prosimo sl. bratska društva, da se pravočasno prigradijo, ker sestavi odsek 18. avgusta spored, katerega se izročijo tiskarni dne 19. avgusta. Poznejše prigraditve se ne bodo moglo tiskati ni na plakatih ni na vspreddih. Zato apelujemo še enkrat na slavna društva, da upoštevajo ta zadnji opomin ter blagovolijo pohiteti s prijavitelji. Ne odlašajte z istimi do zadnjega dneva. — Iz Kranjske sta se prigradili doslej bratsko društvo »Slavec« iz Ljubljane korporativno z zastavo in glasbeno društvo »Ribnica« iz Ribnice.

Trst.

Češki narodni socialisti v Trstu. Danes ob 8.51 zvečer dospejo v Trst (južni kolodvor) z brzovlakom češki narodni socialisti. Na kolodvoru jih pozdravi zastopstvo »Narodne delavske organizacije«. Pri sprejemu svira godba N. D. O. Nato se vrši manifestacijski shod, na katerem nastopajo kot govorniki: zastopniki »Narodne delavske organizacije«, Zveze jugoslovanskih železničarjev, narod.-socialne mladinske organizacije ter gostje češki narodni socialisti. — Tržaški Slovenci! Danes ob 8.51 zvečer vsi na južni kolodvor! Sprejeti moramo brate Čeha dostojno. Naj vidijo, da jih ljubimo, saj smo en narod. Bratje naši prihajajo iz severa. Ne vidimo se vsaki dan, ker smo predaleč oddaljeni eden od drugega. Zato moramo danes pokazati, da se veselimo iz dna srca njihovega prihoda.

Sestanek tržaške slovenske mladine. Predvčeršnjim se je vršil pri lepi udeležbi sestanek tržaške slovenske mladine z dnevnim redom: »Naše časopisje«. Govorila sta predsednik in podpredsednik trž. narod. soc. mladinske organizacije. Oba govornika sta povdarjala, da potrebuje slovenska mladina, ako se hoče povzdigniti in napredovati — zaslobo v slovenskem časopisju. Če mladino slovensko časopisje ne podpira, jej nasprotuje. Proti vsakemu nasprotniku moramo pa udariti najodločnejše. — Pred par meseci se je začelo gibanje med tržaško slovensko mladino. Mladina je z veliko navdušenostjo pozdravila ustanovitev mladinske organizacije na narodni in socialni podlagi. Mladinska organizacija ima samo ta namen, da izobražuje, da nezavedno slovensko mladino, ki se radi nevednosti odteguje svojemu lastnemu narodu, pripelje do spoznanja, jo nauči ljubiti svoj narod, svoj materni jezik. Nadalje, da mladino vsposobi za boj proti vsaki krivici, proti vsem škodljivim pojavom v človeški družbi. Plemenit namen ima torej to mladinsko izobraževalno društvo. Vzlic temu ima nešteto sovražnikov. Tisti, ki bi hoteli, da mladina nikdar ne pride do prave izobrazbe, tisti so planili proti tej lepi ideji. »Edinost« nam nasprotuje, objavi noče od nas niti črke več. Časopis pa moramo imeti. Imamo ga. »Dan« je list, ki je napreden skozinsko in on nam gre na roko. Ko bi še »Dana« ne bilo, bi si morali ustanoviti svoj lastni list. Torej, ker nam stoji »Dan« na strani, zato moramo uprizriti zanj veliko agitacijo. Mi, mladina, moramo gledati nato, da bo čital »Dan« vsak tržaški Slovenec. Mi mladi bomo šli med ljudstvo in mu zarodeli celo stvar. Povedali mu bomo, da je treba čitati list ki človeka duševno dviga, ki človeku odpira oči, ne pa morda tak, ki človeka duševno ubija, napravi iz človeka strahopetca, ki je neumen ter se pokori radi svoje nevednosti vsem ukazom

vladnih. Za »Dan« mora na delo vsak. Poskrbeli bomo pa tudi, da pride iz Trsta v »Dan« raznovrstno gradivo. Tozadevno bo zastopnik mladinske organizacije govoril z uredništvom »Dneva« v Ljubljani. Poskrbeli bomo vse potrebno, da bo z listom zadovoljen vsak. Le kadar bo »Dan« razširjen med ljudstvom, le takrat, kadar se to zgodi, bomo napredovali, bomo šli od uspeha do uspeha. Mladina na delo za »Dan«!

Dva ministra na vrhu Triglava.

Kakor smo že poročali, biva že dlje časa na Bledu minister za javna dela, dr. Otokar Trnka, in galški minister-krajan Vladislav pl. Dlugosz. Od tu delata izlete po prekrasni blejski okolici. Pred tednom dni sta bila vrh Golice in sedaj sta obiskala tudi Triglav. V petek dne 2. avgusta zjutraj, sta se z avtomobilom odpeljala z Bleda v Mojstrano. Zjutraj je vreme v Mojstrani slabo kazalo, a ministra se nista dala plašiti. Ob pol 8. uri zjutraj je dospela družba v Triglavski dom (2515 m) S. P. D. Sredi ostalega občinstva, katerega je bilo oni večer mnogo na Kredarici, sta se ministra do 11. ure neprisiljeno zabavala v družbi svojih spremljevalcev ter dveh odbornikov S. P. D., gospodarja Korenčana in blagaj. Sušteršiča. Vsi planinci v koči so bili prav dobre volje. Ob 7. uri je družba odrinila iz Triglavskega doma. Obe ekscelenci sta se izkazala prav spretna v tem poslu, čeravno je to bila prva plezalna tura v njih življenju. Vrh Malega Triglava sta počivala. Ob pol 9. je družba dospela na vrh Velikega Triglava; razgled je bil slabši kakor na Malem, a oba ministra sta bila prav dobre volje. Eno uro sta ostala na vrhu, zapisala svoje ime v spominsko knjigo in g. Korenčan ju je fotografiral ob Aljaževem stolpu. Se drugi turisti in turistinje so se zbrali vrh Triglava in vsi skupaj so se vrnili po isti poti na Kredarico.

V Triglavskem domu je ministra v imenu odbora S. P. D. S. prisrčno pozdravil predsednik dr. Fr. Tominec. Ekscelenci sta se zahvalila za iskren sprejem ter sta se zelo polnovala izrazila o izvrstni postrežbi ter o prijaznih spalnih sobah Triglavskega doma, ki odgovarjajo po praktični in lični opremi vsem zahtevam alpskega hotela. Blagovolila sta društvu podariti po sto kron z pospeševanje društvenih namenov. Opoldne sta se s spremstvom po prisrčnem slovesu napotila v Bohinj. Po ravnomar dohodani novi stezi S. P. D. je šlo hitro dol na Krnsko sedlo; od tod k Vodnikovim koči (1800 m). Tukaj so se dvignili oblaki, ki so nekaj ur ležali nad gorami in ministra sta obdvovala krasoto Velega polja, najlepše gorenske planine. V koči so izročili v imenu S. P. D. ministroma dva prekrasna šopka planinskih cvetk. Med tem se je popolnoma zvedrilo; bil je krasen popoldan. Ob pobočju Tošca, ki slovi po bogati flori, so šli na planino Uskovicno in po lepih gozdih v Srednjo vas.

Ob pol 8. zvečer se je družba z avtomobilom odpeljala domov. Ob pol 9. je družba dospela na Bled. Pokrajinski čari triglavskega gorovja so napravili globok vtisk na ministra, ki sta izrazila, da je po njih prepričanju čudovita lepota Kranjske še vse premalo znana po svetu.

»Društvo za varstvo deklet.«

Velik škandal v Budimpešti. — 24 deklic zgnilo. — Reformirano društvo v rokah kuplerke.

Slavna mažarska dežela ima poleg drugih škandalov tudi mnogo senzacij iz takozvane višje družbe. Posebno slavno pa je postalo glavno mesto Budimpešta po svojih kupcih z

dekleti, kajti v Budimpešti je takorekoč središče mednarodne kupčije z dekleti. Budimpešta ima veliko število takozvanih salonov, v katerih se vrše razne nemoralne stvari in pogosto cele orgije. Število teh salonov leto na leto raste; v teh salonih se vrše dan za dnem kupčije za mlade deklice, ki jih dobe ogrski mešetarji v svoje roke in jih prodajajo naprej. Mažarska policija vseh teh razmer neče ali ne sme videti, ker so pri takih stvareh prizadeti višji mažarski krogi. Najbolj žalostno pa je, da ta policija niti ni vedela, kdo vodi takozvano društvo za varstvo deklet. V zadnjih dneh se je namreč dokazalo, da je stala takemu društvu na čelu kuplerka — ki je sama prodajala deklice raznim kavalirjem.

Zgodil se je sledeči slučaj, ki kaže te mažarske razmere v najlepši luči:

V Ernstovi ulici v Budimpešti je te dni ležala bolna bivša ljubica nekega sodnika, ki je imela dve hčerki. Starejša iz njih je imela 14 let. Njena krasota je bila nenavadna, zato je ugajala nekemu višjemu državnemu uradniku, ki se je obrnil na neko posestnico takozvanega »salona« v Kótkovi ulici in ji je ponudil 1000 K za to, ako mu pomore, da dobi deklico v svoje plemenite roke. Posestnica »salona« je bila že izkušena v takem posredovanju in je zvalila krasno deklico z lepimi obljubami v svoj salon. Rekla je, da se zanjo zanima visok gospod, ki bi rad z njo govoril. Neizkušeni deklici je to ugajalo in je prišla v salon. Tam je prišel zvečer »kavalir«. Drugo jutro se je vrnila Ilonka — tako je bilo deklici ime — domov v krasni obleki in z denarjem 400 kron. Bolna mati se je tega prestrašila, toda posestnica salona jo je potolažila, da ona pazi, da se ne zgodi kaj hudodega. Ker je mati potrebovala denarja, se je udala v usodo in je pustila hčerko, da je šla zopet v salon, kjer jo je zopet čakal oni uradnik. Mlada deklica pa se je zaljubila v mladega arhitekta in je postala popolnoma njegova last. Ker pa Ilonka v tem salonu ni bila pred drugimi »kavalirji« varna, jo je spravil arhitekt v drug salon, k neki drugi gospej, s posebno opombo, da je Ilonka samo njegova. Ker pa tudi ta gospa te opombe ni vzela tako resno in je pustila, da so jo obiskovali tudi drugi boljši stalni gostje njenega salona, ji je preskrbel arhitekt posebno stanovanje.

Obe posestnici »salonov« pa sta se srečali nekoč pri kavi in sta druga drugi očitali nelep konkurenco. Da bi se maščevali nad tem, ker deklica ni v nobenem »salonu«, sta sklenili, da naznanita policiji, da deklica tako mlada, 14letna, živi z mladim možem. Policija je res Ilonko poklicala k sebi in jo vprašala, kako in kaj. Ilonka pa je rekla, da je oni arhitekt njen ženin in da jo vzame za ženo. Ker policija njenim besedam ni verjela, jo je spravila v poseben zavod, ki je nosil naslov: »Reformirano društvo za varstvo deklet.« O tem, da sta oni posestnici »salona« sami pripomogli deklici na spolsko pot — ni policija vedela nič — in tudi ni vedela — da je deklica prišla v roke novi kuplerki, ki je bila načelnica »reformiranega« zavoda za varstvo deklet. — To društvo, ki je imelo namen varovati mlade deklice pred ženski kupci in pred zapeljivci, ter je zato dobivalo od države visoko letno podporo, je imelo za kuharico Klotildo Kovačovo, ki je bila zaradi oderuštva proti škofu Paroyju — računala je namreč škofu previsoko za svoje posredovanje — obsojena na poltretjeletno ječo. Ta ženska je vodila zavod tako vzorno, da je tekom dveh mesecev izginilo iz zavoda 24 deklic, ne da bi bila policija o tem kaj izvedela, ko je bila Ilonka v zavodu, so bili seveda vsi moški obiski prepovedani. Kmalu pa je prišel v zavod arhitekt in je prošil načelnico, da bi smel z Ilonko govoriti. Načelnica mu je to dovolila — kmalu pa mu je dovolila tudi več. Ilonka je smela z njim oditi ven, kadar je hotela, in se vrniti, kadar je hotela. Načelnica je z deklicami in s kuharico celo prirejala posebne izlete — v nočne salone, kjer so njene gojenke imele

svoje oboževalce. Tudi arhitekt in Ilonka sta šla z njimi. Na nekem takim večeru se je cela družba seznila z nekim gospodom Saftom, ki je bil z gojenkami v vedni telefonski zvezi in je sprejel njih posete v raznih hotelih. Po njegovem odhodu je izginilo iz Pešte mnogo mladih deklet — med njimi tudi 24 deklic iz reformiranega zavoda za varstvo deklet. Izkazalo se je, da je bil Saft agent, ki je posredoval kupčijo z dekleti. — O vsem tem je izvedela policija in je takoj prišla načelnico zavoda in Klotildo Kovačovo. Kar je bilo v zavodu deklic, so jih oddali v drug zavod. Tudi se je vpeljala obširna preiskava in poizvedovanje, kam so deklice izginile. Posebno čakajo na Safta, seveda, če se vrne v Pešto.

Take razmere so v Budimpešti in v njenih salonih.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

POLOŽAJ V TURCIJI.

Cetinje, 5. avgusta. V soboto je prišlo pri Kolašinu do krvavega spopada med Turki in Črnogorci. Turki so prekorajili črnogorsko mejo in skušali na črnogorskem ozemlju izkopati jarke. Črnogorska obmejna straža je skušala Turke pognati preko meje. Na to je bilo alarmirano vse črnogorsko obmejno prebivalstvo, katerim so se pridružili tudi Malisori. Vnel se je krvav boj, ki je trajal pozno v noč. Turki so bili potisnjeni preko meje. Črnogorci so imeli 10 mrtvih in 15 težko ranjenih. Na turški strani je padlo 60 vojakov. V Črni gori vlada radi tega napada veliko ogorčenje.

Skopje, 5. avgusta. Isa beg Boljetinac je prišel v Prištino preko Vučitrna S seboj je pripeljal dva voza orožja in streljiva.

Carigrad, 5. avgusta. V vladnih krogih se silno razburjeni vsled energične akcije bega Boljetinca, ki je baje edini kriv, da delo albanske komisije nima nobenega uspeha. Razni uplivni faktorji delujejo na to, da bi se z vso energijo nastopilo proti Isi Boljetincu, češ, ako se uniči tega, bo odsebe prenehala tudi albanska vstaja.

Solun, 5. avgusta. Poveljnik stražnice v Gradištu Mustafa je zapustil s 52 orožniki svoje mesto ter se pridružil arnavtskim vstajem.

Skopje, 5. avgusta. Albanci so napadli Senico ter s silo odprli vse tamkajšnje zapore, v katerih je bilo 152 kaznjencev. Kaznjenci so se nato pridružili vstajem.

Solun, 5. avgusta. Poveljnik orožnikov v Kumanovem se je pridružil albanskim vstajem V Prizrenu je 150 orožnikov zapustilo službo in se napotilo v gore. Prizreni so zasedli Albanci. Turška posadka v Halidolu je kapitulirala. V Mitrovici revoltirajo turški vojaki.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Dobro ohranjena okrašena otročja postelja se ceno proda. Kje, pove »Prva anončna pisarna«.

529—1

Celo noč odprto
Kavarna Leon
Celo noč odprto

— 680 —

— Pa če bo hotel?
— Zakaj bi ne hotel. Prestrašite ga s trambalom in ne bo se upiral. Glejte, tista hišica tam je...
— Čarodejčeva?
— Ali niste še nikdar slišali govoriti o Saitanu?
— Saitano? je zašepetal Tannegny in se spomnil Passavantovih povesti. Spoznal je hišo, pred katero je čakal plemiča zadnje noči...
— Da, da on mi pomore si je dejal. Drž se ubogi moj prijatelj, Tannegny ti gre na pomoč!

XVIII.

Oče in sin.

Ko je pritekel vojvodov ogleduh domu, je Ivan Nevstrašni takoj ukazal peljati jetnika v Hišo Saint-Pol. Sam se je napotil tja in pričakoval pri glavnih vratih svoje ljudi. Nekaj dni sem so plemiča natančno nadzorovali in vse je bilo pripravljeno, da ga ujemo. Vojvoda je postal že nestrpen, ker od Passavantovega ujetja je odvisna njegova slava, njegova moč in njegovo lastno življenje bi bilo potem na varnem.

Udilo se mu je tako-le: Bil je v najsitnejših škripcih. Kraljica je bila prisiljena mirovati. Armanjčani so bili z vso paro na delu in v mestu kakor na dvoru so si pridobivali vedno več ugleda. Skoro na glas so ga obtoževali umora Orleansa. Neumorno so zbirali gradivo in vedno nevarnejše se je zadrževala njih mreža. Skrajna sila ga je gonila, da nekaj ukrene, da se giblje, da čini. Misli si je:

njiju ušes. Tako je dospel Tannegny čulež z drugimi do Hiše Saint-Pol ter videl, kako je padel mostič in je temni hodnik požrl ujetnika s spremstvom...

Cutil se je globoko ponižanega. Da se ni nihče zmenil zanj, ga je bolj žalostilo, nego zadnji prepad, kjer je skoro pustil življenje. Škrpal je z zobmi, pridružil se, da se nalašč niso menili zanj in prisegal je, da se maščuje.

Ves iz sebe je krenil proti »Obešeni svinji«. Šel je po isti cesti nazaj, ustavil se na kraju poboja in hudogledo zrl v poškodovano hišo. Vrata so bila na kosce razsekana, v zidu je mesto okna zijala velika odprtina. Ulica je bila prazna, zakaj Parižani so bili na slične dogodke navajeni. Radovednost jih je vedno privlekla na ulico, potem pa se je zopet razšli. Poleg tega je pritiskal leden mraz.

Kapitan se je vrnil v krčmo k Thibandiju, bil je zelo lačen in takoj si je ustavil obed. Krčmar je zapazil, da je gost izredno slabe volje in hodil je okoli njega, kakor maček okoli kaše. Končno se je opogumil ogovoriti ga:

— Ali se vam ne zdi nevarno ostati kar tukaj v krčmi? Dam vam prenesti obed v vašo sobo. Konji so tudi pripravljeni.

— Nikamor se ne premaknem, je zarenčal kapitan.

— In če pridejo Burgundci? se je prestrašil krčmar.

— Kaj zato če pridejo. Za mojo kožo itak več ne marajo, se je razjezil Tannegny.

Vrli Thiband ni mogel razumeti, da se more človek jeziti, če kdo ne mara za njegovo kožo. Hotel je obrniti pogovor in je dejal:

Hiša Saint-Pol.

143

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogleda, toplotmere, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Knjigoveznica
A. Feldstein
v Ljubljani
Radeckega cesta 12
se najtopleje priporoča.

Kavarna „Central“.

Danes in vsak dan
vso noč

KONCERT

nanovo došlega dunajskega damskega elitnega orkestra.

Z velespoštovanjem

Stefan Miholič,
kavarnar.

„DAN“ se prodaja

po 6 vin.

1. V Gorici: Karol Schmelzer, južni kolodvor Ter. Leban, Corso Verdi 20. Jan Sardagna, Gosposka ul. 9. U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg: Rant; Šifer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölfling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Orobotek.
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Škofji Loki: M. Zigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerklji: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domicell.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marinčič.
12. V St. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opatiji: A. Tomašič.
15. V Reki: J. Trbolevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weixl.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

I. Z. Z. O. Z.

Francišškanska uica štev. 8

je najmoderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad, tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

— Stereotipija. — Najmodernejša črke in okraski. Tisk v različnih barvah. Najfinejša izvršitev. Solidna in točna postrežba.

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah

po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Selenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOŠIR, Hilsnerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUSNIK, Rimska cesta.
UŠENIČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg.
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica.
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANSEK, Tržaška cesta.
JEZERSEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
STRAVS, Škofja ulica.
TULACH, Dolenjska cesta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
izvršuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.
Zaloga županskih in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:

Dunaja . . .	12 ⁵⁵	3 ¹⁰	4 ⁴⁸	5 ⁵⁵	9 ⁵⁵	12 ⁴⁷	5 ²¹	8 ⁵⁸	5 ³¹
Trsta . . .	12 ⁰²	4 ⁰⁰	9 ⁰⁴	11 ²¹	2 ⁵¹	6 ¹¹	9 ⁴⁷	11 ⁴⁵	
Trbiža . . .	7 ²³	9 ⁵¹	11 ¹⁴	4 ²⁰	7 ⁰⁰	8 ¹⁵	11 ³³		
Kamnika . . .	6 ⁴²	11 ⁰⁰	2 ⁴¹	6 ¹⁵	10 ³⁶				
Rudolfovega . .	8 ⁵⁰	3 ⁰⁰	9 ¹³						
Kočevja . . .	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹³						
Vrhniko . . .	6 ³⁵	10 ³⁶	7 ²³						

* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih.

Odhod vlakov iz Ljubljane proti:

Dunaju . . .	12 ¹⁰	12 ¹⁸	4 ²⁰	7 ³⁰	11 ²⁶	3 ¹¹	6 ²⁵	9 ²⁵	10 ²
Trstu . . .	1 ²⁰	3 ²²	5 ¹³	6 ⁰³	10 ⁰⁵	1 ⁰⁴	5 ¹¹	8 ²	
Trbižu . . .	7 ⁵⁴	9 ⁰²	9 ⁰⁹	11 ³⁰	3 ³²	6 ²⁵	10 ⁰⁰		
Kamniku . . .	7 ²⁷	11 ⁵⁰	3 ¹²	7 ¹⁵	11 ⁰⁸				
Rudolfovem . .	7 ³²	1 ⁰⁴	7 ¹⁴						
Kočevju . . .	7 ³³	1 ⁰⁴	7 ¹⁴						
Vrhniko . . .	7 ³⁶	1 ¹⁵	8 ¹						

* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih. † Od 20. maja oziroma 1. julija.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

naznanja

okasijsko prodajo

poletnih oblek in slavnikov za gospode in dečke, ter poletne damske konfekcije z globoko reduciranimi cenami.

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

— 678 —

— Po tem je tudi gospod Passavant na varnem. Tako sem bil že v strahu za vaju dva.
— Gobežalo oštirsko, je zatulil kapitan, v strahu si bil za ceho in ne za naju. Ha, ha, gospod Passavant je pa v resnici na varnem! Ali veš, kaj se pravi biti jetnik v Hiši Saint-Pol?

Thibaud je pobledel. Passavant ujet! In kaj bo z njim! Zvedo, da je stanoval pri njem, pri »Obešeni svinji«, pridejo in podero bajto do jali Milo je začel vzdihovati in se viti, kakor pri hudih krčih.

Kapitan pa je udrihal s pestjo po mizi in klel, da se je isknilo.

— Pri moji duši! je kričal. Deset let življenja bi dal, če bi mogel sedaj v Hišo Saint-Pol!

Iz kota se je dvignil pri teh besedah zaničen pivec, stopil h kapitanovi mizi, pozdravil in dejal:

— Če mi daste mesto deset let vašega življenja, ki bi z njim ne vedel kaj početi, deset srebrnjakov, vam obljubim, da dospete v Hišo Saint-Pol.

— Deset zlatov! je zakričal Tannegny ves pijan od pivčevih besed. Deset zlatov ti dam!

Kapitan se je ozrl v moža, ki mu je stavil ponudbo. Spadal je po zunanosti med pariške pohajkovalce, ki ne vedo kam s časom. Bil je zavrt v zamazan, preluknjan plašč, in ob be-
trih mu je visel zarjavel meč.

— S tvojo pomočjo praviš, da pridem v Hišo Saint-Pol.

— Da in ne! Z mojo in z nekoga drugega, ki se ne more ustavljati, da bi mi odrekel kromni moj zaslužek...

— 679 —

— Idiva k njemu! je dejal kapitan in je vstal.

— Dajte mi najprvo srebrnjake, je dejal dedec in pomolil odprto dlan.

Kapitan ga je plačal in takoj sta odšla iz krčme. Hodila sta po ozkih ulicah, in Tannegny si ni mogel kaj, da se ne bi preko rame ozrl na vodnika. Bil je sloke postave, tako visok kakor on, suh, porezanega lica in pod nosom mu je štrlel na vsako stran šop razmršenih koci.

— Kam me pelješ? ga je vprašal.

— V Mesto, je odgovoril.

— Hm!... In kdo si... S čim se pečaš?

Dedec se je pretkano zasmejal in je izpod obrvi pogledal kapitana; nato je rekel:

— Kdo sem? Hudič mi je priča, da sam ne vem, kdo sem. Se z imenom vam ne morem poslužiti. Toliko sem jih že imel, da sem na pravo ime že davno pozabil. Pečam se pa s tem, da oprezujem, kje koga obesijo in ga potem s krokarji vred obiščem... Ali razumete?...

— Ne, je odgovoril kapitan.

— Nič ne de. Takoj vam povem jasnejše. Recimo, da danes koga obesijo na grevskem trgu. Pride noč, vzamem svojega pomagača, ki ga plačujem, snameva obešenca in ga ne-seva v Mesto k čarodejcu. Za kaj jih potrebuje? Ne vem? Dobro plača in zato mu rad služim.

— K čarodejcu v Mesto? je vprašal kapitan. Kdo je to?

— To je ravno on, ki sva k njemu name-njena. Če je komu na svetu mogoče spraviti vas v Hišo Saint-Pol, je to on.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.
„Dan“ je najbolj informirani slovenski dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinajev, s pošto mesečno le K 170.
„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učitelstvu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjižnicam

po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.